

Wriiad-Mongol UNEN

№ 152 (2486)
1938 onoi
IJYLIIN
3
VOSKRESEENI
15-dxi zilee garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

EXIN NIUR Soveed patriotizmiin туулай партина геgeerelei байсанай jixe demonstraaca. Gurbadugaar tabanzilei (negedexi zilei) gyrenei urihalamza gargaxa tuxai. XOJORDOXI NIUR Manaj niidelge. Nyxed Kokkinaaki ba Briandiinski Spaasskiin garnizoonoi bojecyud ba komandiirnuudtai uulzaba.

SOVEED PATRIOTIZMIIN TUULAI JIXE DEMONSTRAACA

...ийн кампани толото-...наар дyyree. Socializ-...ийн jixe илтанууд, Lee-...ийн агуу jixe xere-...не торзestvoo xadaa, ...ийн хунгуулийн комис-...медееселnyдte бишег-...адана, мyn tedener ...онои ниутаг бириhee ...гаа баяраi бишеgyд ...рамманууд соо ха-...хан байна. Bygedeapa-...ствоогой yдerte сyyт-...ааниji yлyyбшeлeн гyi-...Donbaassai нyyрheшe-...мep зamaixидai yилeд-...лтанууд болбол быge-...угаа jixe дeшeлeл ту-...дeн xаруулна.

56 proc. Алиjiи хунгуулийн оокругто өөреgyи, арадаi xysel зориг болбол угaa nege hanaltaigaар yзeгdebe. Gazar byриde komynиcтnyуд ба партина бишe-nyyде илагдаcаgyи cтаалинска блоогой кандидaдууд хунга-даа. Tedener xadaa yгтeheн гоолосуудhaа иимjiи cуглуулба: Москвaада-99,6 proc., Леенин-гpaдта-99,26 proc., Azerbaiд-заанай SSR-te-99,59 proc., Kазaxcka SSR-te-99,5 proc., Kир-гизей SSR-te-99,1 proc., Yз-бeгeй SSR-te-99,57 proc., Tыp-кmeenei SSR-te-99,8 процент.

...xysel зоригoo cылөө-...xаруулхан уcар болбол ...иотизмиин tyгeс xы-...монcтpaaca, партиин ...e центpaальна комитeд ...д пpaвильcтвjiи тoй-...радуудай negedelei дe-...ca болoo.

1937 onoi dekaabriin 12-oi yдerte болhon, CCCP-ей Verxoovно Soveedte хунгaxa хунгaлтa. нуудай дынgyyдиjiи быxedeлxeй дeere тон jixeer cegheheн бaй-на. Болшeвигyд xadaa, туила-хан амзaлтануудаар ханаа-гаа амарааgyи. Resпyиблe-nyyдеи xуули засагай Verxoov-но oopгaнуудта хунгaxa хун-гaлтjiи, yнгepeгшe зилeй dekaa-бpийн хунгaлтaнуудhaа, бири ер-xимeep ба емxитeгeep yнгep-гe xe зорилго багaa. Толлогдохон резyлтaдууд дeephee xapaxa yзeдeдe, ene зорилго амзaлт-агаар шидxегdeheн байна.

...xаруулхан уcар болбол ...иотизмиин tyгeс xы-...монcтpaaca, партиин ...e центpaальна комитeд ...д пpaвильcтвjiи тoй-...радуудай negedelei дe-...ca болoo.

Eдe дынgyyдte, xedен зyу ба мingан агитaтopнуудай жабуул-хан емxидxeлeй ба oлoмитийн-пoлитийcкe xyдeлмepийн ерxим cегнeлтe xарaгдaнa.

...xаруулхан уcар болбол ...иотизмиин tyгeс xы-...монcтpaaca, партиин ...e центpaальна комитeд ...д пpaвильcтвjiи тoй-...радуудай negedelei дe-...ca болoo.

Hунгaxадai зyyлхeн угaa jixe нaidaбapи xadaa, хунгaмaл нуудта jixexen уjалгa ба xapиуcулгa тaбaнa.

...xаруулхан уcар болбол ...иотизмиин tyгeс xы-...монcтpaaca, партиин ...e центpaальна комитeд ...д пpaвильcтвjiи тoй-...радуудай negedelei дe-...ca болoo.

«Tибe jaabaш, бидeнep болшe-вигyд xadaa, xapиуcулгaхaa apсaдaгyибди» гeheн, нyxep Cтаалинaй eдe yгeнyyд болбол шинeep хунгaдaхан дeпyтaад быxeндe, пyтioвкa мyn болxo байна. Дeпyтaад xadaa—apадаi тyхамapшa, тeрeнeй пoслaнeц.

BMASSR-ей Verxoovно Soveedei deputaaduud

N. D. Polkaanov

P. S. Gyysev

L. Ja. Bootov

V. G. Mankeetov

S. A. Texeejeva

G. Roozov

B. A. Ajuusejev

K. I. Celnockoova

Moskvaа, Kpeemль. Nyxed Стаалин, Moolotov, Voroshiлов, Kалиин, Kаgаnoвиç, Mикожаан, Андрееjev, Zдаанов, Jезоov, Xрыçоov, Kаgаnoвиç M. ба Lokтioонovтo. Амаршaлгийнтнай тyлөө бajaxcалан xыргeнeбди. Инаг exе oронoигoo тyхадa jаmарш хaa даабapи дyyргeхөөр бe-тeмди.

Vladivostoghoо, 1938 onoi иjyниийн 30 да. Kоккинааки. Бриандийнски.

Стаалинска даабарийи дyyргeхeтeйн дашарамдуулан xалуунаар амаршaлнaб

Nyxed Kоккинааки ба Бриандийнски болбол стаалинска авиациин тyyxede yшөө nege шинe илтатa xуудaхиjiи нe-мeбe. Стаалинска даабарийи дyyргeхeтeйн дашарамдуу

Nyxed Kоккинааки ба Бриандийнски спаасска-хaa мoрдoo

VLADIVOSTOOG GERINUUDIJI UGTAXAA BELEDXEZE BAINA

Vladivostog, 30. (TASS). Kоккинааки ба Бриандийнски гeгсeд, Spaassка garnizoo-нои бojecyудte xалуунаар yдeшyлeн, мynөөдepSpaassкаhаа мoрдoo. Xedен цаас соо автoмoбильнуудаар jабаад, Vladivostog шадap бaгaa, Tиixooкeанска floodoi санaтoридo „Mосквaa“ самoлфoдoдoй eкипaзийи абаа-шaa. Ендe geroinууд болбол Tиixooкeанска floodийи ko-

Fraancada soveed fytbolistnyydeй amzalta

Pariz, 1. (TASS). Иjyниийн 30-ai yдep Ницeсe дeere „Тор-пeдo“ гeзe Mоскooвcкo фyт-бoльнo кoмaндa болбол

GURBADUGAAR TABANZILEI (NEGEDEXI ZILEI) GYRENEI URIHALAMZA GARGAXA TUXAI

SSR Sojuuzai Aradaй Komissapnarai Soveedei TOGTOOL

Gurbadugaar tabanzilei гaргaxa. 3. Urihalamziин oблигаaca ба тeрeнeй oлзo, тeрeн соо шyсeнyyдeн, gyрeнeй ба ниутагай нaлooгyудhaа ба тaбаринуудhaа cылөөлeгдe-xe. 4. CCCP-ей финaнсиин Aрa-дай Kомиссapaадаар тa-бигдaхан, гурбадугаар та-бaнзилeй (negedexi zilei) gy-рeнeй urihalamziийи гaргaxa ycлooвиийи батaлaxa.

1. Gurbadugaar tabanzilei (negedexi zilei) gyрeнeй urihalamziийи 5 миллaардa тyxepгөөр гaргaxa. 2. Urihalamziийи 1938 onoi dekaabriin negen хyр-тeр—20 зилeй болзopooр, зилeй дyрбeн пpoцeнтoигooр

Kоккинаакийн ниidelge тuxai XILIN SAANA

Швeци Stokгоoльм, 29. (TASS). Швeдcкe гaзeдe болбол, Mоск-вaa—Vladivostogгoй paлooн xыртeр нидeлгeгe амзaлтaтaй дyyргeхeн тuxai, нyxep Cта-линда бaпaрти, пpaвильcтвjiин xытeлбeрлeгшeдтe лooдчиг Kок-

Çexoslovaaki

Praага, 29. (TASS). Gazeedyд болбол Kоккинааки ба Бриандийнскиийн нидeлгijий, ene зилeй тyсгaaр jixe авиaцлooнo илтaтa мyn гeзe тeмдeглeбe. Soveed лooдчигуудай илтaтa тuxai мeдeесeлnyдijий илe-

Ispаани

Barseloon, 1. (TASS). Kоккинаакийн гaлxамшaг нидeл-гeнyyд тuxai мeдeесeлnyдijий бyxий Iспaнска гaзeedyд тo-лилoo. „Fрeнтe pooxo“, болбол, пeмeл гooрoдуудийи фaшистнуу-

Yebe xuriaalgada yşee belen bişe

Socialis malazaliji saasadanь xygzylyxiin xeregte şimetel ba beal tezeeli baazilji erximeer beledxere jabadal bolbol ton jixe udxaşanartai baina.

Iimehee, kolxoozud byren ybehe xuriaalgiin kampaaniiji amzaltatalgaar yngerexiin tulada, erximeer beledxere jotoi baigaa. Gebeş, Zargalan-tiin somonoi (Selenge) olonxi kolxoozud xadaa ybehe xuriaalgiin maşlina zebseggydei remoontolgiij dyyrgeedyi, ybehe xuriaalgiin plaaniiji tablaagyi baina.

Ene xadaa, ybehe xuriaalgiin ton şuxala udxaşanarlij toogoo gyi bahilins todorolgoor xaruulza ygene.

Uşar iimehee, niutagdaxi partiina, sovedei organizaacanuudai xytelberilegşed bolbol ybehe xuriaalgada xeregledege maşlina zebseggydij ol-rin sagta remoontolzo dyyr-gexiin tlyee operatiivna xytel-berieer xangaxa ujalgatai.

Zar.

Geegdelhee garxiin tlyee temesexe

Muxar Şiberei aimagal Zanginal somonoi „Komsomol“ kolxooz bolbol plaanaigaa joho-oor, 742 gektaar paar beled-xere baihan aad, ijyyniin 29-nei medeenei joho-oor, araxan geze 57 procent beledxehen baina.

Uşar iimehee, ene bolosogyi geegdelhee garxiin tlyee, by-xil xyşee paar beledxelel kampaaniida tabiza, 1939 ondo ynder deede urgasa xuriaalxiin yndehe huuri tabixa jotoi.

D. Lopitali.

Azalai discipliine hula

Tynxenei MTS-ei (direektorenъ Masuuk) xydelmerilegşedei dundaxi azalai discipli-ne ton hula baina.

Hyylei yjede traktorlistnuu-danь azalgyi, arxi ugaad le jabadag bolzo baina. Byşee-juuzna xydee azaxiin vlystav-kede beledxelde jamarşji to-dor-xoi xydelmeri jabuulagdan-agi. Paar beledxelgiin ba bi-şeş şuxala xydelmerinyyd ton hula jabana.

Iimede, Tynxenei MTS-ei xytelberilegşedei zyghee ene ton şuxala xydelmerinyyde xaxaramzagyigeer xandadaga-ny, anxaralaa oroidoş tabi-daggyi jaaгаа galxaltai gee-şebi.

A.

Yebe xuriaalgiji hain beledxelteiger ugtanad

Bargazanai aimagal Bajan-goloi somonoi, Kaarl Maark-sai neremzete kolxooz bolbol ybehe xuriaalgiin kampaaniida bolşevig joho-oor beledxeze baina.

Aimagal gazartariaalngal tahagai tabihan plaaniiji byxil brigadanuudtaa rubaaza yge-be. Gadana, ene kolxooz bolbol ybehe xuriaalgiin kampaaniida xeregledege byxil maşlina zeb-seggydij remoontolzo baixa zuuraa, garai xazuur, asa tar-muur g.m. zylynydyij myn zahaza dyyrgeed baina. Til-geed, ybehe xuriaalgiin kampaaniiji bogonxon bolzor soo dyyrgege geze, pravleeniin zybleegee togtoobo.

Gadana, ene kolxooz bolbol ybehenei urgasiij deşelyyxiin tulada, sabşalangaigaa byxil gazariiji uhalza baina.

B.Badmiin.

Malai bairin muu deerehee...

Zagarain aimagal Doodo-Il-xiin somonoi, Staalinal nerem-zete kolxooz bolbol malazal deeree amagan bişe baldal-tai. Yngerege zilde oroonoi kampaaniiji, malai dulaan bai-ra barilgiij ton xeregeşgyi orxihonoib eşeste, xeden olon malnuud hubairahan bai-na. Teed, yngerege şilegeşe praaktikij yroog bolgozo, ene zilde malazalaa tusagaar an-xaralaa tabixa jotoi baigaa. Gebeş, mynee yngerege şilei-n praaktika dabtadahaar baina.

Uşaranь xadaa, ene zile plaanaig joho-oor, 55 tolgoi gyy-dijj oroono oruulxa aad, miil 88-inь oruulaa, eberte tomo malnuudij 281 tolgoi oroono oruulxa baihanaa, 100 tolgoi-jinь oruulaa g.m. Myn ene zilde abtihan tylnydyens jixe xoroltotoi. Zişeelexede, 169 tol-goi xurigad eşiğedhee 15-inь yxehen, 74 tolgoi porşoonxo-hoo 15 tolgoi yxehen baina.

Iime xorolto jyyн deerehee bolooş gexede, mynee malnuu-dai zuna sagta baixa baira ygei şaxuu. Baihan balraun jyrdee xynde xereget bişe: xu-şaltagyl deerehee, bairanuud soonь şabar uhan dyyren. Til-geed, malainь ybeldeşji baixa bairagyl.

Malazalai feermijji erxilegeş Budazab Badmiin gegşe, ybelel sagta malaa dulaan bairaar xangaxiin tulada oroidoo an-xaralaa tabinagyl.

Gataboon.

XITADDAXI DAINAI BĀIDAL ZURAG DEERE: Xitad pylemioodçiguud poziica deere baina. (Sojuuzfoto)

Finaansiin kampaaniin jabasa xangaltagyi

Manal respyyblike doktor finaansiin kampaaniin jabasa bolbol II-dxi kvaartal soo xyşed xangaltatalgaar jabuu-lagdaza şadagdaagyl baixa jym. II-dxi kvaartal soo azalsadal zyghee oruulagdaxa jotoi „SSSR-ei oborooniiji bezişyylgiin urihalamzlin“ myngenei orolto bolbol ijyyniin 21-nei medeeger, respyyblike deeree aral geze 48, 9 proc. dyyrgegedhen baina. Jamar uşarhaa lime muusa dyyrgegeze bainab gexede, zarim almaguudai finaansiin tahagiijji erxilegeşed bolbol finaansiin kampaaniiji erximeer dyyrgele bolgoxiin tu-kal anxaralaa ton bagaar ta-bihanhaa bolno. Zişeelexede, Jaruuniin aimagal finaansiin tahag bolbol „SSSR-ei oboro-nijj bezişyylgiin urihalamzlin“ myngenei oroltiij miil 28 proc. dyyrgebe. Tereselen Kabaans-kiin, Xoriin, Tarbagatain g.m.

almaguudai finaansiin taha-guud bolbol plaanaa dyşeed proc. bolgohon baixa jym.

Ene toonud haa medexede, tus aimagal finaansiin tahagiij erxilegeşed, plaanaa sag bolzor soonь dyyrgexiin tlyee, azalsad-olonitlin dun-da agitaacoonno - niitiin xydel-merilij oroidoo jabuulaagyl deereheens, 2-dxi kvaartal soo „SSSR-ei oborooniiji bezişyylgiin urihalamzlin“ myngenei orolto bolbol lime muusa dyyrgegebe.

Ede zişeenyyd deerehee jam-mar viivod xegdege johotoib gexede, finaansiin Arkoom bolbol ene şuxala kampaaniiji haadgyigeer jabuulxiin tula, almaguudai finaansiin tahagi-ji erxilegeşede jamarşji to dorxoi xytelberl ygeogyi ba-na.

G. Budaajev.

Sengelig xyxiyy baidal

Xori. Xezengiin somonoi „Komsomol“ kolxooz bolbol Staalinska Konstituucin 119-dxi statijaada bişegdehen „SSSR-ei grazdaan byxen amarxa erxetei“ ghenijji bejelylyxiin tula Haraantai-daxi ger bairilji zaha-bairilhan ba myn xeden şine gernyydijji bariza dyyr-geed, mynee ende baigaa kol-xoozniguudai sengeltiin oron bolxo—klyyb bariza baina.

Gadana, ende raadioo, billiarda, şatar daam ba eldeb nomuud, gazeedyyd baidag baina.

Mynee, 100 garan kolxoozniguud amarxa bai-nad.

S. D. Codbiin.

Velosipeeder jabalgad xabaadagşadiiji şagnalga

RSFSR-ei ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedyyde hu-gaxa hungaltiin tuxai olonitlin dunda agitaacoonno-nitiin xy-delmeri zişeeete hainaar tabiha-nai tlyee Bargazan—Utaan-Ye marşruudtal velostpedel ja-balgada xabaadagşadiiji—

Jy. I. Viaakin, M. M. „Bo-doroov, G. A. Dabaajev V. I. Goriciaxi, N. I. Goriciaxi, R. M. Malliginov, V. I. Kaal-sina gegşediiji tus byridens konstiium ba karmaanal çaa-suudaar şagnaxa geze, Buriaad-Mongol ASSR-ei Arkomsoveed togtool abba.

BMASSR-ei 15 ZILEI OIDO BELE

Burmontoorg bolbol 3-dxi kvaartalda ba myn terenhee gadana, BMASSR-ei jybilleen hain yderte tovaarnuudijji yrgeneer xudaldaxiin tula, Mosk-vaa goorodho xeden janziin tovaarnuudijji rudaldan abza, naaşanь jabuulhan baigaa. Te-re tovaarnuudans mynee yje-de Burmontoorgiin baazada xyleegdeze baina. Gebel, 12 vagoon meebels, 2 vagoon pe-rianig, eldeb habanuud, 1-va-goon skobianna bazamoocno tovaar 1 vagoon, 500 min. tyxerigei eldeb galanterei ba trikotaaş, 1 vagoon kompood, hamar ba kakao, 1 vagoon li-moon, 1 vagoon soved şam-paanska, 7 vagoon makroonol izdieell, 50 mingan tyx. papiroos, 1 vagoon xuurai fryykt, 200 xehg çasuud, 100 xehg bydiilşnygyy, 10 xehg pianilhonuud, 200 xehg patefoonuud g. m. bişe tovaar-nuud.

Terenhee gadana, ijyyniin 6 xyrter xudaldagdaxa tovaar-nuud gabel, 25 toonno eldeb kolbasii, 15 toonno mixan, 5 toonno eldeb tohon, 20 toonno zagahan, 30 mingan baanka konseerv, 30 toonno hyn, 8 toonno zexexei, 10 toonno tvo-roog, 120 min. tyxerigei gitalnuud, 280 min. tyx. belen xubsahan, 150 min. yx. xlopçaatka, 3500 vedruu-ivo, kvaas, uha g. m. tovaar-

nuud xudaldagdaxa ba Burmontoorg bolbol Beroozovkodo „bolxo, te oşohon azalsadiiji valriin tula, torgoon nydiijji yrgedxe b şeelxede, bakaleino milieşke 3 magaziin, leeno-gastronomieşke nuudai kioskanuud, ediee pirozkii xuda plaatka, xyiten nuudaldaxa 10 kioskan plaatka, 5 moroziini zize tovaarnuudijji 25 lootkanuud geze Beroozovko deere toogkanuud xydelmer-na.

Terenhee gadana, riin paarka ba amar-ti 3 kioskanuud, pla-saadta 1 kioska g. m. regdeed, neegdece Mixa, toho ba kolbasii ediee xooloi produkt gertee abxaar uridsal-xere jabadal № 22, 25, 23, ede zurgaan nuudta emxidxeg dexe Tliigeed, Burmontoor bol tyryyşiin xaxad vaarai erjesi in plaaniiji geze, xudaldaanaigaa meride hain zişee jabadaliiji tulaxiin tlye ba ijyynь haranuudta riisee yrgeneer de-he n baina.

RESPYBLIKE DOTOR

Zaluu kaadranuudijji debzyyl

Hyylei yjede manal respyyb-like doktor zaluu kaadranuudijji xariusalgata xydelmerinyyde debzyylxe jabadal yrgeneer erxilegeşe baina. Zişeelexede, BMASSR-ei Verxoovno Sove-dei deputaada 23 zaluu xy-nyyd debzyylegdehen baix-naa gadana, Buriaad-Mongol respyyblikin ediee xooloi Arkoomoor nyx. Tiykyov, tere-nei orologsodo Vilsotski, gaz-ar tariaalngal Arkoomoi orolo-gsodo Zoolti, aradai azaxiin byridxelei naçaalsniigijji orolo-gsodo Baraanov, Ulaan-Ydiin

mexanzitirovano şilei doi direktorei orolo-gsode, Tynxenei aradai sydsjaada Ky Zaxaxaminai alişag sekretariiji orologsodo kovlev g.m. ba bişe olo-dyyd debzyylegdehen KFSR-ei ba SSR-ei Verxoovno Sove-dee hungaxa hungaltiin xelei yjede, zuugaad moolşuud ba partiina luuşuud agitaacoonuud delmerilehen baina.

Kolxoozuudai kaadra-30 huragşad V nuudijji beledxere goi noormo yge kyyrse

Ulaan-Yde gooroodi xy-dee azaxiin kommuniis hurguuliin dergede, kolxoozoi tyryylegşed, hy-tovaarai feermijji erxilegeşed ba brigadiirnuudijji beledxere, 3 hariin kyyrse neegdeed, ene kyyrse-de xamta 59 xyn huralsaza baina.

Zagarain aimagal № 3 xyşed bişe dunda guuliin huragşad 23 VGTO-oi 1-dxi stypeeniin 7 xyn 2-dxi stypeeniin monuudijji ygeze, guudijji abba.

Unşagşadta tuhalamza

POOLbŞO

Gyren ba aradzon. Poolşo bolbol manai baruun zaxaar xiletel gyrenyydei jixe-ny boldog. Poolşo xadaa ur-da talaaraa Çexoslovaaki ba Rymini gyrenyydei xiledeg, xoito talaaraa—Laatvitai ba Liitvitel, baruugaaraa—Ger-maanitai xiledeg.

Poolşin xezelze baigaa gaz-ar bolbol zamtadaa 388 min-ga xaxad kvadratna kilomeetr baina. Aradzonuudainь too tolgoi 34 million şaxuu.

Poolşo bolbol bejee daan-xai gyren bolhoor (1914-1918 onuudai delxein dainai hyy-leer togtohon) egse 20 zil şaxuu bolood baina. Urdans pollaaguudai azahuuhan ba Rossiin xaanai, Germaanitiin ba Aavstri-Veengriin sostaav-ta orohon gazaruud xadaa mynee Poolşin medelde baina. 1919-1920 onuudaar Poolşo bolbol myn tereselen Ukrain-canuudai ba Beloryssiin arad-zonoi azahuuhan gazariiji buliaaza abhan baina. Ene gazaruud bolbol Ukrainka ba Belorysske Soveed Socialis Respyybikenyydeer xile-ne.

Poolşko terriitoriiin tarixan poloosko xadaa, Zyyн Prys-sitiiji (Germaanitiin zyyн tala-xojor gazar xubaadag ba Pool-

şo bolbol Baltiin dalaida gar-xa zamaar xangagdana. Poolş-ko terriitoriiin eneexen tala bolbol „Daneligsa koridoor“ geze, eneende xabaatal portoovo goorod Danciigai nereer nere-legedeg jym. Danciig bolbol Liigi naaciin tuxai tlyesleg-şiin azagalta dorо baidag ba xaxad bejee daanxai gyrende formaalьnaar toologdodog bai-na. Mynee yjede germaani bolbol eneende faktieşke ezexedeg baina, eneeni-nijji gitlerovske Germaa-nida negedyylxijji oroldono.

Poolşin glaavna gooroduud gexede: Varşava (stolica, 1 million 225 mingan azahuu-dag aradzonoi), Loonzь geg-şiin tekstiilne centr, 600 mingahaa ylyşeg aradzonoi), Kraakov, Lvov, Gdenia (Bal-tiin dalai deerexi poorto, Danciigta dyteşeg).

Ekonomika. Poolşin arad-zonoi dyrben xubiin gurba şaxuunь ydeё azaxiida azalla-dag. Jyrenxiidee, azyldeberi bolbol hula delgerenxi. Şuluu nyrrhenei, tekstiilne, saaxar-na ba hyylei yjede—se regei azyldeberinyyd bolbol Pool-şodo yrgeneer delgerenxi.

Poolşodo yiledberi bolbol zilhee zilde unaza baina. 1937 ondo terenei azyldeberitiin

produukca bolbol 1929 onoi zişeegeer 15 procent dooşor-hon baina. Ene bolbol azylde-beritiin byteşehen ed baraanu-dijji abaxa şadalgyl, yrgen oloniite aradai azabaidalel sag yrgelze muudaza bahlijinь elrylyze ygene.

Poolşin zavooduud ba faab-riyuudaar xatuu şanga eksp-loataaca ba poliiciin terroor bolbol tesseşgyi.

Poolşin byxil gazari xaxad şaxuunь pomeşigyydei garta baidag. Tariaaşan bolbol, gazar bagatal, deede jixe areendne tylege, pomeşigyy-dei ba xydee azaxiin produuk-tanuudijji naimaalagşadai eksp-loataacahaa bolzo, jixe jadar-dag, tulidag baina.

Gazarai eldelge bolbol mu-haa muu bolzo baina. Zilhee zilde gan gasuur bolzo, de-reevneer xiniinь ylexelen zo-bolondo dairagdana. Tariaaşadundans xadaa, xaranxii mun-xag, gazeedyydijji unşadaggyi, xubsaha runargyl huudag. Bai-raaguud bolbol maltai adalai toologdono. Edener xadaa, pomeşigyyde ta kulaaguud-ta eşehediingee yxixybyyd ba hamagadajaa xydelmerildeg.

Azalan aradai materialьna baidal bolbol xodo muudazal baina. Aradzonoinь dyrben xu-bi yleşeze turaza baina. Yleş-xelen jadu ba xasalanta baidal haa bolzo, jixe olon azalan arad bolbol eereş yxedeg bai-na. Poolşin gooroduudaar 1 millionhoо deşe xydelmerigyl

zonuud toologdodog baina. Gyrenei baiguulga. 1936 onoi mai harada bolhon faşis perevorodol hyyler, vojeen-no-faşis diktaturin rezim poolşodo baiguulagdahan baina.

9. hariin torşoo Poolşin diktaatoro maarsal Pilsyyds-ki baihan baina. Pilsyydskiin yxehenei hyyler, 1935 onoi vojeensine bolbol maarsal Rildz-Smilgijji terenei huurida deb-zyylhen baina.

Ene zilde Poolşodo faşis rezimijji bezişyylxe udrtal şine konstituca batalagdaza abtahan baina. Faşis konsti-tuuca bolbol xojor palaatahaa byridehen sostaavtai (deede gy, ali senaad, doodo gy, ali seima) urdanь baihan parlaa-mentijji ygei xenegyl. Gebeş, xojor palaatada hungaxa hungaita bolbol xohonkomeedide hyyde ryrtter oruulagdaşahan baina. Parlaamentiin deputaaduud bolbol ynendee faşis ypolno-moocennonuudaar tomilog-dodog baina. selmanuud bolbol gyrenei jamarşji xeregyydijji şidexede xabaa-daxa erxegyl.

1935 onoi konstituca bolbol zasagaa „gansaxan le burxa nai ba istoiriin urda“ xariuu-salgatai geze sonoxogdodog, prezideente (gyrenei tolgoi) ygene. Gebeş, ynendee prezi-deent bolbol gansaxan le pee-şke geşe, vojeensinyydei ezerxehentiji niuuhan, xohon le deklaraca geşe.

Politiieşke paartinuud. Poolşodo baigaa paartinuud-haa gol bolgon iimenyydijji temdeglexede bolno.

„Nacionaalьna negedelei laa-gery“ bolbol Rildz-Smilgijlin zarixaltar, polkooovniş Koorce-moor 1937 ondo emxid xegde-hen baina. Faşis vojeensine bolbol, poolşin byryaziinuud ba pomeşigyydei byxil xyse nydyijji negedxe udxtal paartiin tuhalamzaar, eşehedi-nge baidalijji bezişyylxeer hede-hen baina. Gebeş, ene negedelge byteogyi.

Ene „paarti“ bolbol aguu jixe Poolşin tuxai, xariin gyrenyydei gazariiji buliaaza, eeriingee terriitorijji yrged-xeliin tuxai bododog. Ene xadaa, Çexoslovaakiin ba bişe бага gyrenyydei xyzyyn deere azanuuxijji naidaza, agres-siivna Gitlerel politikiiji dem-zedeg baina.

„Narodovnuud demokraa-duud, (ondogoor xelxedee indee gy) bolbol tomo byryaziinuud dai ba pomeşigyydei faşis an-tisimieşke paarti myn. Rildz-Smilgijlin zasagaa bariza bai-gaa vojeenne-faşis gryyppe-tei konkyriirovaldag ba enee-hee bolzo „nacionaalьna nege-delei laagerьta“ oroxijji arsa-han baina.

PSP bolbol poolşin socia-liistnuudai paarti myn. Tus paartiin xytelberilegşed xadaa

xydelmerişen angliin p-telşnuud baina. Edener Poolşodo xydelmerişed bolbol negedemel an froontiiji baiguulxa xxydelmerişen oloniitiin xyşelde esergyşyn, jixe uşaruuldag baina.

„Stroonnicestvo liyd (tariaaşanal paarti) bolbol reevnide politieşke tomi-ni xyseniin bolno. Ede mendi poolşin tariaşadai dme-or daişaxii durasedxelei urşajji eeriingee politikiido t-dog ba vojeenne—faşis tu-ral ba Gitlerel xytelmeri dorо jabadag pravilьniin gadaadiin politikedee gyşyşxe temeseliiji jabuud baina. Edener xadaa, şanga remzeede xabaaduud dadag jym.

Kommuniis paarti poolşin proletariaad daişaxii paarti myn ba Kompaarti xadaa legalьna jym. Gebeş, nei zazuugaar, xatuu şanga zeede xabaaduulagdaxii puuşgaar, kompaarti poolşodo antifaşis byxil senyydijji nigtar zagsuul tlyee, temesel jabuuldag podpoolido jixe xydelmeri baina.

Xariusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV.